

Umril je Cojz dne 19. novembra 1819. Ob pogrebu je bila vsa Ljubljana zavita v črno obleko. Z veliko potrpežljivostjo je mož prenašal svojo usodo, prikovan 22 leti na svoj voziček.

Velikanske so zasluge Cojzove za naš narod, zakaj on nas je podpiral gmotno, a zbudil, negoval, učil je naše pisatelje, predvsem seveda Vodnika in Linhartarja.

Njegova knjižnica je obsegala 4394 zvezke, kupila jo je vlada za 70.000 goldinarjev za ljubljansko biblioteko, ki je res velika in imenitna. Tudi Cojzova mineralična (rudninska) zbirka je bila obširna in jo je vlada kupila za 600 goldinarjev za ljubljanski muzej.

O Cojzu pač lahko rečemo, kar je pesnik Gregorčič zapel o bogatašu Josipu Gorupu:

Proslavljen mož, ki je srce čuteče
in roka blaga vzvišen kras njegov,
ki s trudov plodom zlatim, z dari sreče
na brate bedne siplje blagoslov,
ki skrbno rane celi jim skeleče,
do lepših dni odpira pot jim nov,
ki jim prosvete solnčni svit prižiga,
iz praha jih na mesta častna dviga!

To so temne grede . . .

Materi v spomin.

»Kaj si tu se naselila, roža?
Videl sem te že drugje.
To so temne grede, draga,
in gotovo ne zató.«

»Dolgo ni, ko še veselo
cvetla sem na drugih tleh,
vonjala sladkó opojno,
sredi živih srčnih leh.

Zabesneli so viharji,
solнца več mi bilo ni,
kar je v srcu prej cvetelo,
klilo, raslo, zelenelo,
nepoznane sreče pelo,
one je zamrlo dni . . .

V grob otroku mater so dejali,
z njo mu srečo živo pokopali!

Zdaj me več ne moti, potnik!
Materi, ki v grobu spi,
lepo imam sporočilo,
potnik, pojdi, meni se mudil!«

Pa se h grobu roža je sklonila,
tole materi je sporočila:
»Glej, na vročem svojem srcu,
da še zdaj mi je gorkó,
me otrok prinesel tvoj je,
vsadil z mehko me rokó.
Še zdaj čutim vroč njegov poljub,
ki pošilja ti otrok ga osameli
in iskreno, mati, te pozdravlja.«

Zakipelo je v globini groba
kakor dih mehko, sladkó . . .
Li ne vzdih po prestali boli
duša ranjena tako?

Andrej Rapè.